

29 października

Muzeum Lotnictwa Polskiego
w Krakowie

GMINNA EWIDENCJA ZABYTEKÓW PERSPEKTYWY I OGRANICZENIA

dr ANDRZEJ SIWEK

Narodowy
Instytut
Dziedzictwa

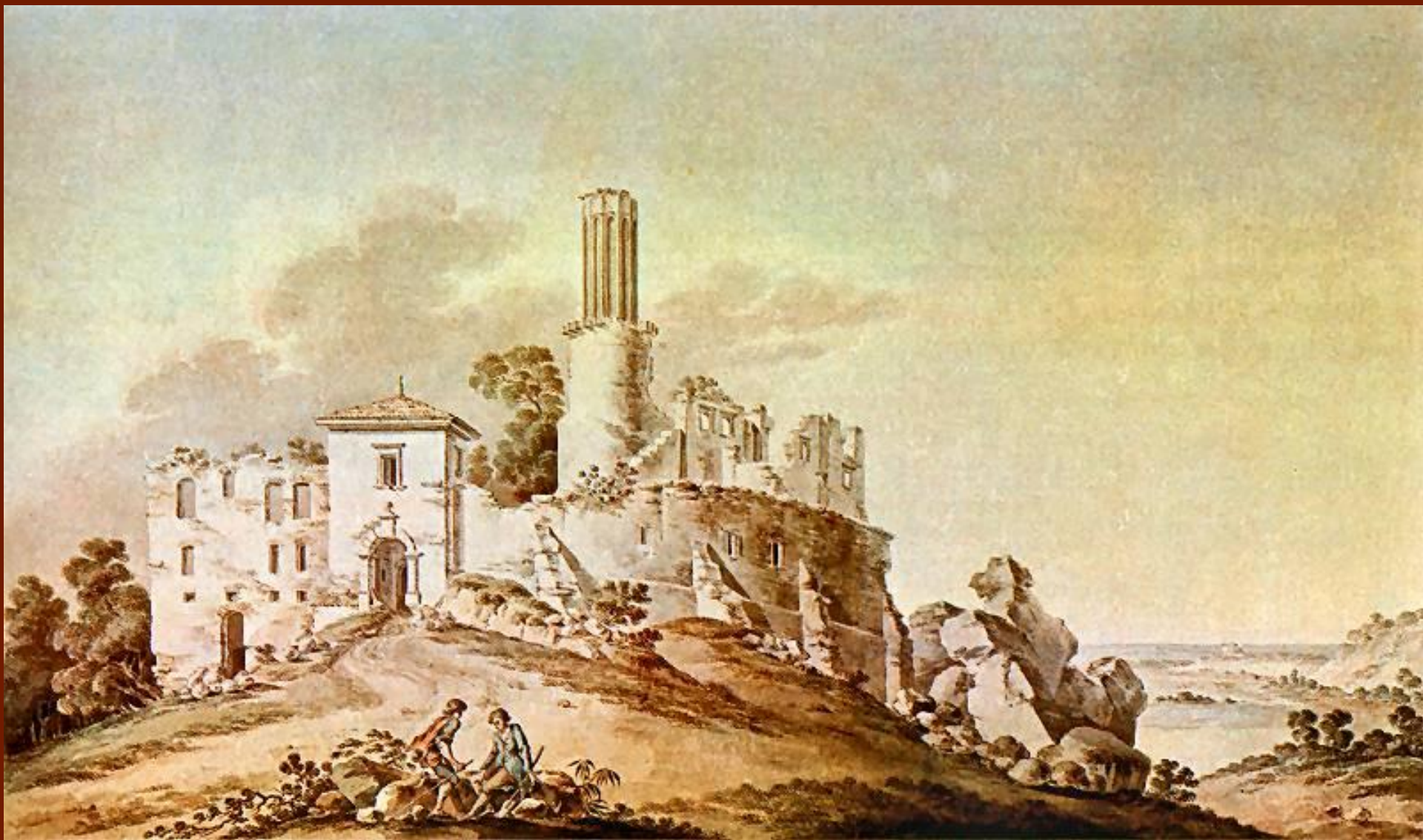
UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

EWIDENCJA ZABYTKÓW

Ewidencja

**to uporządkowany zbiór opracowań
wykonanych według jednolitych wzorów,
zawierających podstawowe informacje
o obiektach ewidencjonowanych.**

TRADYCJA

Zygmunt Vogel, Widok zamku w Rabsztynie koło Olkusza, 1792.

STANISŁAW WYSPIAŃSKI 1888

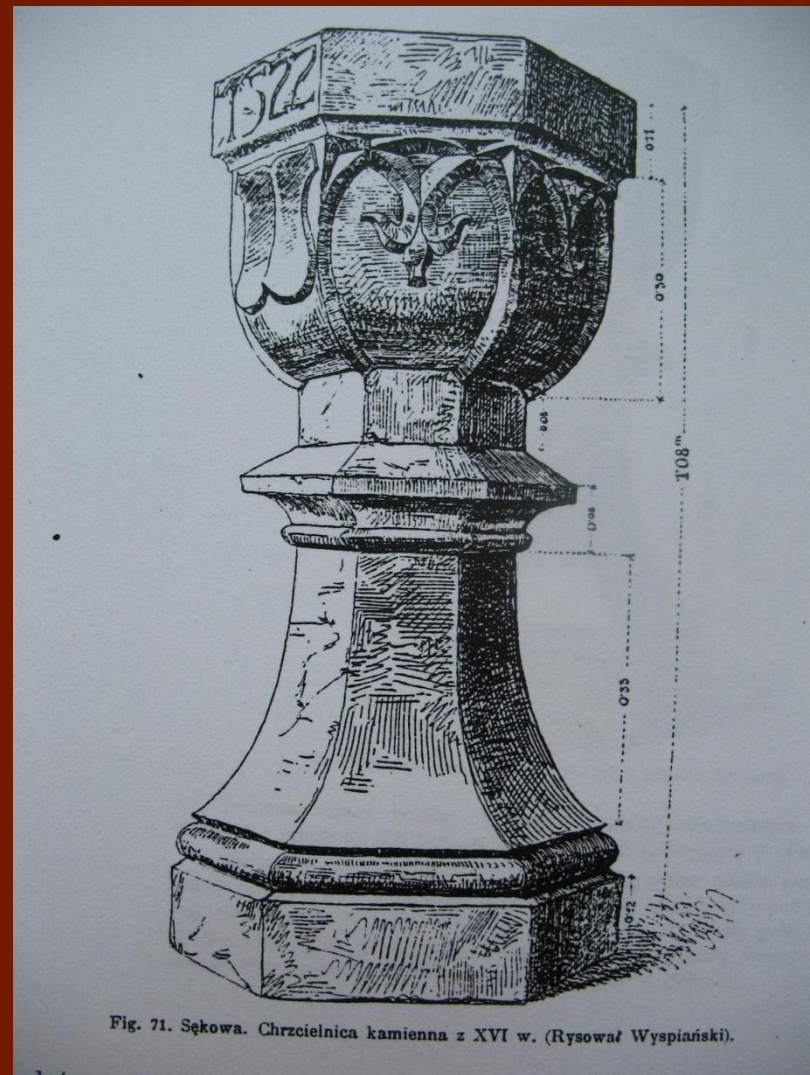
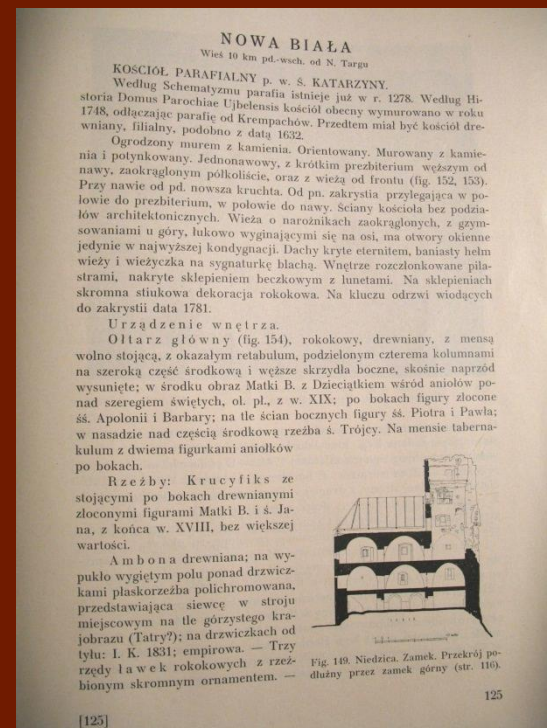

Fig. 71. Sękowa. Chrzcielnica kamienna z XVI w. (Rysował Wyspiański).

KOŚCIÓŁ W SĘKOWEJ

INWENTARZ TOPOGRAFICZNY

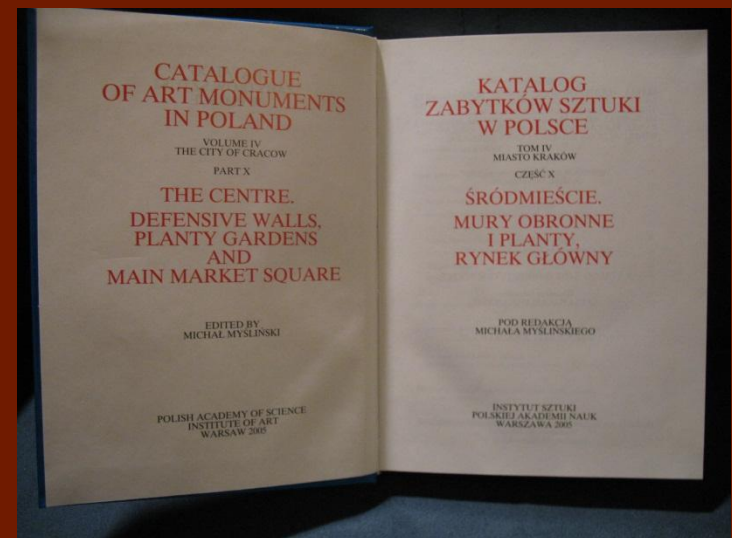

W niepodległej Polsce powołano w **1929** - Centralne Biuro Inwentaryzacji Zabytków, które zainicjowało publikację inwentarza topograficznego - *Zabytki sztuki w Polsce*.

KATALOG ZABYTEKÓW

Po 1945 podjęto zadanie ewidencji, realizując serię *Katalog Zabytków Sztuki w Polsce*.

Oparcie dla prac zapewniało Biuro Inwentaryzacji Zabytków powołane przy Ministerstwie Kultury i Sztuki, przekształcone w 1962, w Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk

EWIDENCJA KONSERWATORSKA

W latach 1958 – 60
w Centralnym Zarządzie Muzeów
i Ochrony Zabytków
opracowano wzory kart
dla zabytków architektury
i budownictwa („karta zielona”)
oraz dla zabytków ruchomych.

Od 1962 prace koordynuje
Ośrodek Dokumentacji Zabytków,
przekształcony w 2002
w **Krajowy Ośrodek Badań
i Dokumentacji Zabytków**,
zreformowany w 2007,
a od 1.01.2011
działający jako **Narodowy Instytut Dziedzictwa**

[illegible]

Ok. 50 000 kart

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

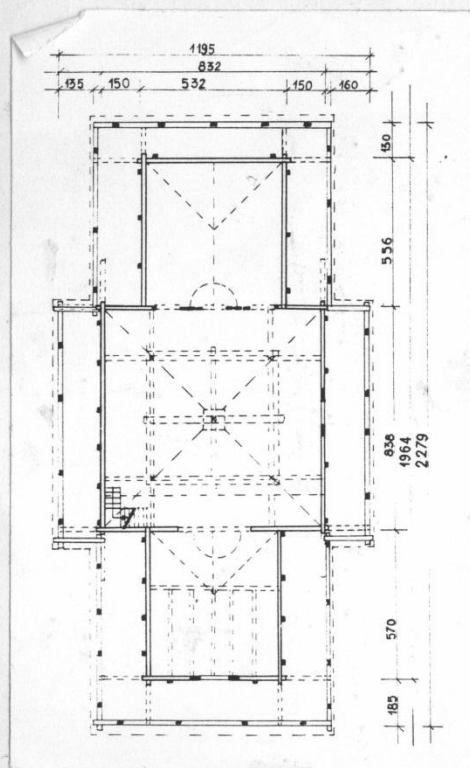
PODKARPACKIE

1. Obiekt **CERKIEW GRECKOKATOLICKA P.W. ŚW. PARASKEWII**

2. Czas powstania
zapewne
1583 rok

3. Miejscowość
RADRUŻ

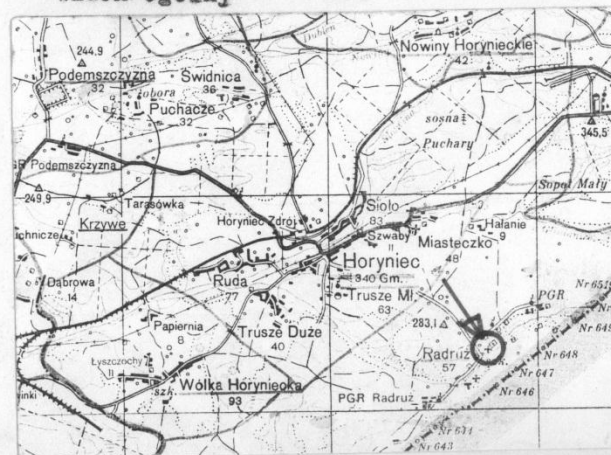
11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

rzut poziomy

widek ogólny

plan orientacyjny

4. Adres

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo **przemyskie**

gmina **Horyniec - 2003**

pow. LUBACZÓW

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Nadruszcz, Zadruż, Radrus.

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo **rzeszowskie**

powiat **Lubaczów**

8. Właściciel i jego adres

Urząd Gminy Horyniec

ul. Al. Przyjaźni 5

9. Użytkownik i jego adres

Muzeum w Lubaczowie

ul. Sobieskiego 13

10. Rejestr zabytków

Nr **A 270** data **10.05.1960.**

EWIDENCJA WOJEWÓDZKA
PROWADZI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTEKÓW

KARTA ADRESOWA – tzw. FISZKA

Dom "Pod Lwem"		KRAKÓW
ul. Józefińska 4		
mur., pocz. XIX, klasycystyczny		dz. Podgórze
d.pow. <u>dz. Podgórze</u> woj.		
Nr rejestru	<u>A-229</u>	z dn. <u>20.10.1936</u>
ODZ		
BDZ <u>WOZ</u>		
sklepienia, dwa portale kamienne, dwie bramy, stolarka drzwiowa i okienna		
Karta katalogowa wydawnictw zwartych i ciągłych. RSW „PKR” ZG Ciechanów z. 809-82 (100 000)		

W latach 1975 – 76 opracowano nowy wzór karty ewidencyjnej dla zabytków architektury.

Dz. U. 2003 Nr 162 poz. 1568

U S T A W A

z dnia 23 lipca 2003 r.

o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami¹⁾

Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2024 r.
poz. 1292, 1907, z
2025 r. poz. 537 i
1168.

EWIDENCJA ZABYTKÓW

Art. 22.

1. Generalny Konserwator Zabytków prowadzi krajową ewidencję zabytków w formie zbioru kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się w wojewódzkich ewidencjach zabytków.
2. Wojewódzki konserwator zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa.
3. Włączenie karty ewidencyjnej zabytku ruchomego niewpisanego do rejestru do wojewódzkiej ewidencji zabytków może nastąpić za zgodą właściciela tego zabytku.

GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW

wg ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

4.

**Wójt (burmistrz, prezydent miasta)
prowadzi gminną ewidencję zabytków
w formie zbioru kart adresowych
zabytków nieruchomych z terenu gminy.**

GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW

wg ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

5. W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Art. 21.

Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy.

Art. 19. 1. Określając ustalenia planu ogólnego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowego planu odbudowy, uwzględnia się w szczególności ochronę zabytków nieruchomych:

- 1) objętych formami ochrony, o których mowa w art. 7, wraz z ich otoczeniem;
- 2) ujętych w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków**

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

1. Nazwa

PRZYSTANEK KOLEJOWY

2. Czas powstania

1948 r.

3. Miejscowość

RABA NIŻNA

4. Adres

Raba Niżna

dziółka nr 1719/2

województwo małopolskie

powiat limanowski

gmina Mszana Dolna

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok z południowego zachodu

8. Historia opis i wartości

Historia:

Linia kolejowa Chabówka – Nowy Sącz została oddana do użytku w 1884 roku jako część strategicznej austriackiej, państwowej Galicyjskiej Kolei Transwersalnej, prowadzącej z **Cieplicy do Świątowa**. W maju 1990 roku na linii uroczystie zakończono eksploatację trakcji parowej. Regularny ruch towarowy ustał w 2000 r., a ruch pasażerski na linii został zawieszony w 2004 roku. Okazjonalnie trasa porusza się pociąg retro z lokomotywą parową, z taboru muzealnego ze składowiska kolejowego w Chabówce. Linia została przeznaczona do kompleksowej modernizacji i przebudowy ok. 2016 r. Od 2023 r. trwają prace w ramach dużego projektu modernizacji sieci kolejowej „Podgaje-Pieliszek”. Stan obecny linii służy do transportu, obecnie na prace modernizacyjne.

Według danych kolejowych drewniany budynek przystanku kolejowego Raba Niżna powstał w 1948 r., choć pod względem formy architektonicznej i nawiązania do architektury regionalnej wykonanie cech charakterystyczne dla rozwiązań międzywojennych. W budynku przystanku kolejowego w Rabe Niżej kręcono sceny do filmów „Przemyślenie wojaka Szewka” oraz „Niemcy”. Stowarzyszenie Kolejowo-Historyczne „Galiciańska” planowało utworzenie w tym budynku izby pamięci linii Chabówka – Nowy Sącz, jednak projekt nie został zrealizowany. Wraz z ograniczeniem eksploatacji linii kolejowej wyłączony z użytku budynek popadł w ruinę. Jest w stanie zagrożenia katastrofą budowlaną, ale z zachowanym detalem i czytelną formą architektoniczną. W ramach modernizacji linii kolejowej powstała koncepcja renowacji i przeniesienia budynku z przeznaczeniem na cele użyteczności publicznej w Gminie Mszana Dolna.

Opis:

Budynek drewniany, konstrukcji zrębowej, na podmurówce. W części północno zachodniej murytany tylnikowany, aneks. Budynek wytyczony równolegle do toru kolejowego, po stronie północnej torowiska. Wzniesiony na planie prostokąta z ryzalitem w części wschodniej. Budynek parterowy, nakryty dachami dwuspadowymi, pokrytymi dachówką ceramiczną, więźba dachowa drewniana, krokrowa. W elewacjach eksponowana konstrukcja zrębowa ścian. Elewacja frontowa od północy – od strony torowiska. Pięciosienna, z ryzalitem w części wschodniej oraz trójsiennym, wspartym na dwóch drewnianych słupach podcieniem w osi centralnej. Elewacje boczne dwuosiołowe, tylna trójsienna. Bryła zdominowana charakterystyczną, strzelistą sylwetką dachu z dekoracyjnym szalowaniem szczytów podciętych daszkami półkrytytymi. We wnętrzach zdezawastowane pomieszczenia służbowe i poczekalnia pasażerska. Stan krytyczny, załamania więźby dachowej, ubytki pokrycia. Struktura zrębu konstrukcyjnego zachowana.

Wartości:

Rzadki przykład drewnianej budowli kolejowej, w formie i konstrukcji reprezentujący cechy architektury regionalnej. Wartości historyczne związane z historią linii kolejowej, okolicznościami powstania budynku i koncepcją regionalnej formy architektonicznej. Wartości artystyczne odcienie bryły i detal architektoniczny obiektu, zrealizowane w wyniku wyboru projektu o charakterze regionalnym, co można interpretować jako echa narodowej koncepcji stylu zakopiańskiego, lub świadome nawiązanie do charakteru zabudowy lokalnej. Wartości naukowe właściwe dla obiektów zabytkowych (zabytek, jako źródło do badań historycznych i architektonicznych, w miarę zachowania autentycznej substancji obiektu).

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania krytyczny. Zagrożony katastrofą budowlaną. Nieużytkowany, doraźnie zabezpieczony, podlegający niszczącej penetracji i narażony na oddziaływanie warunków atmosferycznych (zamkanie, przemarzanie). Załamana więźba dachowa, ubytki pokrycia dachowego. Planowana translokacja i kompleksowy remont konserwatorski, adaptacja funkcjonalna, przywrócenie detalu stylowego oraz wyekspozowanie wartości historycznych.

10. Wykonanie karty (autor, data, podpis)

dr Andrzej Siwek
20.08.2025.

11. zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

Dz.U. 2021 poz. 56

[Dziennik Ustaw](#) / [2021](#) / poz. 56

Obwieszczenie Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu z dnia 20 listopada 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem

Tekst ogłoszony:

[D20210056.pdf](#)

Status aktu prawnego:

obowiązujący

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 11 stycznia 2021 r.

Poz. 56

OBWIESZCZENIE
MINISTRA KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO I SPORTU¹⁾

z dnia 20 listopada 2020 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków
oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem**

§ 18b.¹²⁾ 1. O zamiarze włączenia karty adresowej zabytku do gminnej ewidencji zabytków, o włączeniu tej karty, o sporządzeniu nowej karty adresowej zabytku, o zamiarze wyłączenia karty adresowej zabytku z gminnej ewidencji zabytków lub o wyłączeniu tej karty wójt (burmistrz, prezydent miasta) zawiadamia niezwłocznie właściciela lub posiadacza zabytku albo nieruchomości, która przestała być zabytkiem.

§ 18b.¹²⁾ 1. O zamiarze włączenia karty adresowej zabytku do gminnej ewidencji zabytków, o włączeniu tej karty, o sporządzeniu nowej karty adresowej zabytku, o zamiarze wyłączenia karty adresowej zabytku z gminnej ewidencji zabytków lub o wyłączeniu tej karty wójt (burmistrz, prezydent miasta) zawiadamia niezwłocznie właściciela lub posiadacza zabytku albo nieruchomości, która przestała być zabytkiem.

Sygn. akt P 12/18

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Warszawa, dnia 11 maja 2023 r.

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz – przewodniczący
Krystyna Pawłowicz
Bartłomiej Sochański – sprawozdawca
Bogdan Świączkowski
Jarosław Wyrembak,

po rozpoznaniu w trybie art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393), na posiedzeniu niejawnym w dniu 11 maja 2023 r., pytania prawnego Naczelnego Sądu Administracyjnego, czy art. 22 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017 r. poz. 2187, ze zm.) w zakresie, w jakim ogranicza prawo własności nieruchomości poprzez dopuszczenie ujęcia nieruchomości jako zabytku nieruchomego w gminnej ewidencji zabytków, bez zapewnienia właścicielowi gwarancji ochrony prawnej przed dokonaniem takiego ograniczenia, jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonego w Paryżu dnia 20 marca 1952 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175, ze zm.),

o r z e k a:

Art. 22 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840) w zakresie, w jakim ogranicza prawo własności nieruchomości przez dopuszczenie ujęcia nieruchomości jako zabytku nieruchomego w gminnej ewidencji zabytków, bez zapewnienia właścicielowi gwarancji ochrony prawnej przed dokonaniem takiego ograniczenia, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto p o s t a n a w i a:

umorzyć postępowanie w pozostałym zakresie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

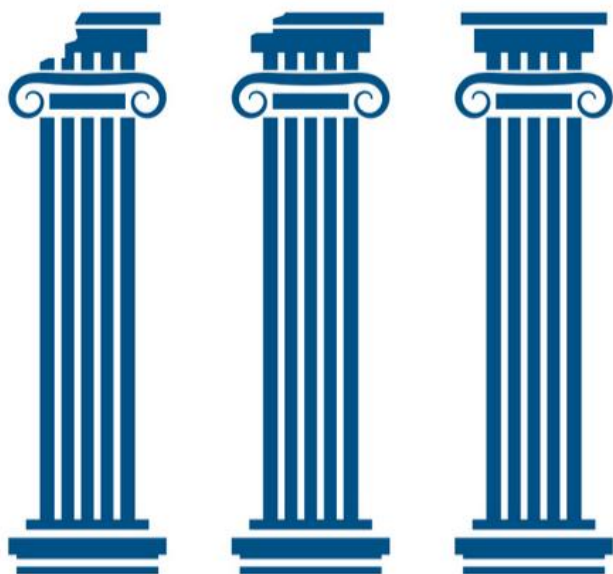
*Stanisław Piotrowicz
Krystyna Pawłowicz
Bartłomiej Sochański
Bogdan Świączkowski
Jarosław Wyrembak*

Aleksander Jakubowski*

Co dalej z gminną ewidencją zabytków? Stan po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 11 maja 2023 roku (sygn. P 12/18)

What next for the municipal register
of monuments? The situation following
the verdict of the Constitutional Tribunal
of 11 May 2023 (P 12/18)

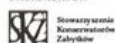
Aleksander Jakubowski, *Co dalej z gminną ewidencją zabytków? Stan po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 11 maja 2023 roku (sygn. P 12/18)*, „Ochrona Zabytków” 2023, nr 2, s. 35–47.

Kongres Konserwatorów Polskich

Kraków, 14–16 X 2025

ORGANIZATOR

Stowarzyszenie
Konserwatorów
Zabytków

WSPÓŁORGANIZATORZY

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI
UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

PARTNERZY

Ministerstwo
Obrony Narodowej

Komenda Główna Państwowej
Straży Pożarnej

ARCHIWA
PAŃSTWOWE

INSTYTUT
BEZPIECZEŃSTWA
DELIKATNEGO

PATRONAT HONOROWY

MARSZAŁEK SEJMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Marek Kuchciński

MINISTER OBRONY NARODOWEJ
Włodzisław Czapka

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

EWIDENCJA ZABYTKÓW ?

WŁADZE I MIASTO

URZĄD MIASTA KRAKOWA

JEDNOSTKI MIEJSKIE

FINANSE I MIENIE

STRATEGIE, POLITYKI, PROGRAMY

E-URZĄD

STRATEGIA ROZWOJU KRAKOWA

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

GMINNY REJESTR URBANISTYCZNY

UCHWAŁA KRAJOBRAZOWA

POLITYKI

BIZNES

Strona Główna > Strategie, polityki, programy > Polityki > Ochrona Zabytków

gminna ewidencja zabytków

Ustawa z 18 marca 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. 2010 nr 75 poz. 474) nałożyła obowiązek założenia nowych krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków.

Gminna ewidencja zabytków Krakowa, która prowadzona jest przez Miejskiego Konserwatora Zabytków w imieniu Prezydenta Miasta Krakowa, została założona w oparciu o wykaz obiektów zabytkowych zawartych w ewidencji wojewódzkiej, przekazany przez Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków 06.02.2011 r. Po weryfikacji i aktualizacji danych lista adresowa „nowej” gminnej ewidencji zabytków została zatwierdzona przez MWKZ pismem z 24.07.2013 r.

LISTA ADRESOWA GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW KRAKOWA WERSJA UAKTUALNIONA 22.08.2024 r.

Kraków – gminna ewidencja zabytków

wersja uaktualniona, sierpień 2024 r.

Lp.	Numer dzielnicy	Adres	Typologia i nazwa	Datowanie	Autor	Numer rejestru / uwagi
6296.	7	al. Żubrowa	budynek dyrekcji ZOO	I. 30. XX w.		
		al. Żubrowa – patrz al. Wędrowników				
6297.	7	al. Żubrowa / Polana Lea	kawiarnia Pawilon Okocimski			
		ul. Żuławskiego Jerzego 1 – patrz Długa 82				
		ul. Żuławskiego Jerzego 2 – patrz Długa 80				
6298.	1	ul. Żuławskiego Jerzego 3	kamienica	1936		
6299.	1	ul. Żuławskiego Jerzego 4	kamienica	XX w.		
6300.	1	ul. Żuławskiego Jerzego 5	kamienica	1937		
6301.	1	ul. Żuławskiego Jerzego 6	kamienica			
6302.	1	ul. Żuławskiego Jerzego 7	kamienica	ok. 1937		
		ul. Żuławskiego Jerzego 8 – patrz Kolberga Oskara 16				
		ul. Żuławskiego Jerzego 8a – patrz Kolberga Oskara 17				
6303.	1	ul. Żuławskiego Jerzego 9	kamienica – ob. budynek przedszkola	1937	Stefan Strojek	
6304.	1	ul. Żuławskiego Jerzego 10	kamienica	XX w.		
6305.	1	ul. Żuławskiego Jerzego 11	kamienica	1936		
6306.	1	ul. Żuławskiego Jerzego 12	kamienica	1 poł. XX w.		
6307.	1	ul. Żuławskiego Jerzego 14	kamienica	I. 30. XX w.		
6308.	1	ul. Żuławskiego Jerzego 16	kamienica	1938	Zygmunt Grünberg	
		ul. Żuławskiego Jerzego 18 – patrz Słowackiego Juliusza 37				
6309.	3	ul. Żułowska 13	dom	I. 30. XX w.		
6310.	3	ul. Żułowska 15	dom	1929		
6311.	3	ul. Żułowska 17	dom	I. 30. XX w.		
6312.	3	ul. Żułowska 19	dom	I. 30. XX w.		
6313.	3	ul. Żułowska 21	Dom	I. 30. XX w.		
6314.	3	ul. Żułowska 23	Dom	I. 30. XX w.		
		ul. Żytnia – patrz 29 Listopada				
6315.	3	ul. Żytnia 13 a	Dom, ogród	pocz. XX w., późniejsza przebudowa		
		ul. Żywiecka 18, 20, 22, 24 (przedszkole), 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44 – patrz Kępa				
6316.	8	ul. Żyzna 37	budynek gospodarczy – stodoła	XIX/XX w.		
6317.	8	ul. Żyzna 43	dom	XIX/XX w.		
6318.	8	ul. Żyzna 64	chałupa	XIX / XX w.		

re zostały włączone do gminnej ewidencji zabytków,
które zostały wyłączone z gminnej ewidencji zabytków

6318
pozycji

GMINNA EWIDENCJA ZABYTEKÓW

W dobie globalizacji lokalność staje się wartością...

EWIDENCJA TO CZĘSTO OSTATNI ŚLAD HISTORII DANEGO MIEJSCA

**DZIĘKUJĘ
ZA
UWAGĘ!**